UUTISET

Kuntien paimentaminen pakkoliitoksilla voi hyvin olla ongelmallista kuntien demokratian ja siten myös perustuslain kannalta. **KANSANEDUSTAJA ORAS TYNKKYNEN, VIHREÄT**

PVO: Energiapolitiikka pahasti sekaisin

”Energiapolitiikan iso kuva Euroopassa on pahasti sekaisin”, täräyttää Pohjolan Voiman (PVO) toimitusjohtaja **Lauri Virkkunen** heti kättelyssä.

Virkkusen mielestä investointipäätöksiä on hyvin vaikea tehdä, koska monet energiapolitiikkaa ohjaavat tavoitteet ja mekanismit ovat päällekkäisiä ja vastakkaisia.

”Esimerkiksi EU:n 2020-tavoite toimii eri suuntaan, kuin Suomen verotus. EU:ssa pitäisi keskittyä päästötavoitteeseen ja luopua muista sitovista tavoitteista.”

EU:n tavoitteena on tuottaa vuoteen 2020 mennessä 20 prosenttia energiasta uusiutuvista lähteistä ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia vuodesta 1990.

Seurauksena kehityksen suunta on kääntynyt EU:n yhteisestä politiikasta takaisin kansallisen päätöksenteon suuntaan. Politiikka myös muuttuu liian usein.

”Valitettavasti. Antakaa meille tavoitteet ja keinot, mutta älkää muuttako niitä aina vaalikauden vaihtuessa.”

Saksa kaipaa kansainvälistä sähköverkkoa

Saksassa poliitikot ovat vahvasti maan uusiutuviin energialähteisiin perustuvan politiikan takana.

”Kaikki puolueet ovat päätösten takana. Tulevat vaalit eivät muuta energiapolitiikkaa”, Saksan teollisuusliiton entinen toimitusjohtaja **Werner Schnappauf** sanoo.

Muun Euroopan kanssa Saksa sitten kaipaakin yhteistyötä. Schnappaufin mukaan tarvitaan koko Euroopan laajuiset sisäiset markkinat ja sähköverkko.

”Me tuemme Saksassa aurinkosähköä. Mutta ei se ole järkevää, koska Italiassa ja Espanjassa paistaa paljon enemmän.”

Jokainen EU:n jäsenmaa kuitenkin itse päättää, mistä lähteistä energiansa tekee. Sitä päätösvaltaa EU:n on kunnioitettava.

Maiden välillä kulkevat sähköverkot vähentäisivät sähkön hävikkiä.

”Kolmasosa Saksan uusiutuvasta sähköstä katoaa siirrossa, koska se tuotetaan maan rajan lähellä, mutta sitä ei myydä naapurimaihin. Sen sijaan se joudutaan kuljettamaan Saksassa kauas”, Schnappauf kertoo yhteistoiminnan puutteesta.

Saksan energiarakenteen uudistaminen maksaa 270 miljardia euroa 20–30 vuoden aikana. Schnappauf myöntää, että sähkön hinta tulee nousemaan, ehkä 15–35 prosenttia.

Suomessa sähköverkon uudistamisen arvioidaan maksavan seuraavien viiden vuoden aikana noin neljä miljardia euroa.

AIMO VAINIO

Valio tyrmää syytteet saalistushinnoittelusta

Lausunnossaan markkinaoikeudelle Valio tyrmää syytökset perusmaitojen myymisestä liian halvalla. ”Kannattava hinta ei voi olla saalistavaa, eikä raaka-aineen hinnassa maksettava voitto ole kustannus osuustoiminnalliselle yritykselle.”

Kilpailu- ja kuluttajaviranomaisen (KKV) joulukuisen päätöksen mukaan Valio syyllistyi saalistushinnoitteluun vuosina 2010–2012 myymällä perusmaitoja liian halvalla. Yhtiölle määrättiin 70 miljoonan euron sakot määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä.

Asiaa käsitellään parhaillaan markkinaoikeudessa. Valio tyrmää oikeudelle antamassaan loppulausunnossaan KKV:n väitteet.

Yhtiön mukaan kannattava hinta ei voi olla saalistava. Valiolle perusmaitojen myynti oli tuolloin kannattavampaa kuin esimerkiksi maidon myynti jauheena, eikä maidonmyynti tuottanut tappiota.

”Maitoa otettava vastaan”

Osuustoiminnallinen yritys on sitoutunut ottamaan vastaan ja jalostamaan kaiken omistajiensa toimittaman maidon mahdollisimman kannattavasti.

KKV:n näkemyksen mukaan Valio olisi voinut välttää kustannuksia muun muassa kieltäytymällä vastaanottamasta maitoa. Yhtiön mielestä se tarkoittaisi laitonta tuotannonrajoituskartellia eikä olisi muutenkaan mahdollista.

Valio katsoo lausunnossaan, ettei raaka-aineen hinnassa maksettava voitto voi olla kustannus osuustoiminnalliselle yritykselle.

Yhtiö tilittää tuottajille niin paljon kuin yrityksen vakavaraisuus sallii.

Tilityshinta on seurausta yrityksen menestyksestä. Tuotekehityksen, huipputuotteiden ja muun tehokkuuden ansiosta Valion tilityshinta on ollut yli kymmenen senttiä parempi kuin Euroopassa keskimäärin, yhtiö perustelee.

”Päätös sulkee Valion markkinoilta”

Kilpailun ylläpitämä alhainen perusmaidon hintataso vuosina 2010–2012 oli myös kuluttajille edullinen, yhtiö muistuttaa. Kun Valio joutui viranomaispäätöksellä nostamaan perusmaitojen hintaa, kilpailijoille avautui sama mahdollisuus ja hinta nousi selvästi.

Yhtiön mukaan kuluttajat maksavat nyt siitä, että viranomainen takaa kaikille meijeritoimijoille perusmaitojen pakkaamisesta saman tuoton kuin Valio pystyy luomaan koko innovatiivisella tuotevalikoimallaan.

Valio katsoo, että viraston tulkinta sulkee sen pikkuhiljaa kotimaan perusmaitomarkkinoilta. Sen mukaan ylikorkeaksi pakotettu hinta on jo johtanut siihen, että yhtiön osuus perusmaidoissa on laskenut alle 40 prosentin.

”Markkinaosuuden edelleen kutistuminen merkitsee jossain vaiheessa sitä, että suomalaista Valion maitoa juodaan enää Venäjällä, ei Suomessa”, yhtiö ennakoi.

Valio on eri mieltä KKV:n kanssa myös nestemaitojen relevanteista eli olennaisista maantieteellisistä markkinoista.

KKV:n mukaan tällainen alue kattaa koko Suomen, jossa Valio oli määräävässä asemassa. Valion mielestä tukkuostajat voivat helposti korvata maitotoimittajan ja hankkia maitoja maasta toiseen esimerkiksi Ruotsin, Viron ja Pohjois-Saksan alueella.

”Jos relevantti markkina määriteltäisiin kuten se todellisuudessa toimii, ei KKV:n tutkinnan aloittamiselle olisi ollut edes perustetta.”

Markkinaoikeuden uskotaan antavan päätöksensä kiistassa viimeistään ensi vuoden alussa.

TIINA TAIPALE

Kaupan merkit voittajia

Ruokakeskon mukaan entistä useampi valitsee perusmaidon sijasta erikoismaitoja, koska hintaerot ovat tasaantuneet. Esimerkiksi luomumaitoa ostetaan enemmän kuin ennen. Kauppojen mukaan myös kaupan omat merkit, kuten Pirkka- ja Rainbow-maito, ovat olleet kilpailussa voittajia.

Valio nosti helmikuussa perusmaitojen tukkuhintoja lähes kolmanneksen. Ruokakeskon ostojohtajan **Harri Turusen** mukaan muidenkin valmistajien hinnoissa on nähty korotuksia.

”Valion maidon myynti on laskenut suhteessa muihin merkkeihin”, hän kertoo.

Tilastokeskuksen mukaan maito maksoi heinäkuussa keskimäärin lähes viidenneksen enemmän kuin vuotta aiemmin.

S-ryhmän valikoimajohtaja **Ilkka Alarotu** kertoo, että S-ryhmän maidon myynti litroissa on laskenut hieman tänä vuonna.

”Tämä on ensimmäinen vuosi, kun maidon myynti laskee.”

MT-STT

Kivihiilelle ei enää rahoitusta

Pohjoismaat ja Yhdysvallat ovat ilmoittaneet luopuvansa uusien ulkomaisten kivihiilivoimaloiden julkisesta rahoituksesta. Asiasta kerrottiin Tukholmassa pidetyn valtionpäämiesten illallisen jälkeen.

Sopimus nostaa ilmastonsuojelun yhdeksi Pohjoismaiden ja Yhdysvaltojen yhteistyön keskeisimmiksi osa-alueiksi.

Yhdysvaltain presidentin **Barack Obaman** vierailun päätteeksi aikaansaatu sopimus edistää ilmastorahoitusta, uusiutuvan energian lisäämistä ja energiantehokkuuden parantamista.

Energia ja energiatehokkuus nousevat ilmastokriisin tärkeimmiksi ratkaisuiksi.

”Suomesta tulee maailmanluokan innovaatioita aurinkoenergiaan. Tuotteita on kuitenkin erittäin vaikea saada kaupallistettua, koska Suomesta käytännössä puuttuu aurinkoenergiapolitiikka”, WWF Suomen pääsihteeri **Liisa Rohweder** kuvaa alan ongelmia.

MT

Päätös Luonnonvarakeskuksesta

Valtioneuvosto hyväksyi torstaina tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistusta koskevan periaatepäätöksen.

Uudistuksen myötä Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos yhdistetään Luonnonvarakeskukseksi.

Uudistus toteutetaan vuosina 2014–2017 ja sillä on henkilöstövaikutuksia.

Toimenpidekokonaisuuksia ovat rakenteelliset uudistukset, tutkimusrahoitusta koskevat uudistukset sekä uudistuksen toimeenpano sekä seuranta.

Geodeettinen laitos, Maanmittauslaitoksen Inspire-asiat ja paikkatietojen yhteiskäytön edistämiseen ja kehittämiseen liittyvä toiminta, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimialariippumattomat tietojärjestelmät ja niiden kehittäminen yhdistetään Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämiskeskukseksi.

Myös Teknologian tutkimuskeskus VTT ja Mittatekniikan keskus MIKES yhdistetään.

Pääministeri **Jyrki Kataisen** (kok.) mukaan päätös vie Suomea merkittävästi kohti todellista tietoyhteiskuntaa.

MT

Taloustutkimus lyttää verkkosivujen kyselyt

Lehtien nettisivujen päivän tai viikon kysymykset eivät kerro koko kansan mielipidettä, Taloustutkimus varoittaa.

Taloustutkimus toisti omissa kyselyissään kuusi eri nettisivujen kysymystä. Vain yksi nettikysely kertoi edes lähelle saman tuloksen kuin täysimittainen mielipidekysely.

Keskioluen haluaa pois ruokakaupasta 12 prosenttia, ei 53. Viiniä tarjoaisi alaikäiselle ruuan kanssa 20 prosenttia, ei 62. Euroalueen uskoo hajoavan 35 prosenttia, ei 93. Uutuus-Lumian ostamista pohtii 15 prosenttia, ei 42. Lomarahoista luopumista kannattaa 13 prosenttia, ei 36.

Lähimmäksi pääsi Taloussanomien nettikysely vakuutusten kilpailuttamisesta. Netissä niin sanoi tehneensä 64 prosenttia, Taloustutkimuksen kyselyssä 56.

Nettikyselyjen ongelma on se, että vastaajiksi valikoituvat useimmiten joko asian intomieliset kannattajat tai kiivaat vastustajat.

Alun alkaenkaan nettisivujen lukijat tuskin kuvastavat riittävän hyvin koko kansaa.

Maaseudun Tulevaisuuden viikon kysymyksiä Taloustutkimus ei testannut.

HEIKKI VUORELA

Hallituspuolueet epäilevät jo omia kuntapäätöksiään

Politiikan syksystä tulee sähköinen. Tämä kävi ilmi, kun eduskunta palasi keskiviikkona lomilta keskustelemaan hallituksen sopimista rakenneuudistuksista.

Jos hallitus ei saanutkaan opposition tukea kuntia, terveyspalveluita, työllistymistä ja perhe-etuuksia koskeville päätöksilleen, yllättäen myös hallituspuolueet olivat avoimen varauksellisia etenkin kuntien pakkoliitoksia kohtaan.

Hallitus päätti viime viikolla, että valtiovalta saa mahdollisuuden yhdistää kuntia vastoin niiden tahtoa.

Pääministeri **Jyrki Kataisen** (kok.) mukaan tämä lisää kaupunkialueiden eheyttä ja elinvoimaa sekä tehostaa palveluita.

RKP:n mielestä asia on vielä auki ja pakkoliitokset vasta ”vihonviimeinen keino”.

”Asia tulee perustuslakivaliokunnan tutkittavaksi, ja sitten hallituksen päätös on ehdollinen: ratkaisun tulee kunnioittaa kyseessä olevan väestön tahtoa”, ryhmäpuhuja **Mikaela Nylander** linjasi.

Myös vihreiden on ilmeisen hankalaa niellä omia päätöksiään.

”Kuntien paimentaminen pakkoliitoksilla voi hyvin olla ongelmallista kuntien demokratian ja siten myös perustuslain kannalta. Perustuslakivaliokunnan onkin syytä tutkia, onko esitetty ratkaisu linjassa perustuslain kanssa”, ryhmänsä linjauksen lukenut kansanedustaja **Oras Tynkkynen** sanoi.

”Ei tehtävien karsintaa”

Hallituspuolue vasemmistoliitto takertui kuntien velvoitteiden vähentämiseen. Kataisen mukaan kuntien alijäämää saadaan leikattua miljardilla, kun niiden tehtäväsääntelyä vähennetään.

”Emme hyväksy hoitajien, opettajien tai siivoojien vähentämistä”, **Annika Lapintie** (vas.) linjasi. Lähiterveyspalvelut ovat jo nyt rapautuneet, hän huomautti.

Puolueen tuki hallituksen päätöksille onkin vielä ehdollinen.

”Me vasemmistossa arvioimme asiaa kokonaisuutena uudelleen siinä vaiheessa, kun tiedämme, mitä nämä purettavat velvoitteet olisivat.”

MARKKU VUORIKARI

Pääministeri Jyrki Katainen (kok.) kertoi hallituksen sote- ja kuntalinjauksista Finlandiatalossa tiistaina.

MARKKU ULANDER

Mikaela Nylander (r.), Annika Lapintie (vas.) ja Oras Tynkkynen (vihr.) ovat hallituspuolueiden kansanedustajia, mutta kritisoivat silti kuntauudistusta.

Kotihoitokin repi linjoja

Sosialidemokraattien ryhmän puolesta puhunut **Jouni Backman** sivuutti kuntaliitosasian kokonaan, samoin kuin toisen salia kuumentaneen kysymyksen, kotihoidontuen muutokset.

Siinäkin hallitusrintama repesi.

”Kyse on lasten oikeudesta sosiaaliseen yhdessäoloon ja kasvatukseen. Sen vuoksi emme olisi mielellämme halunneet puuttua siihen”, RKP:n Nylander jatkoi.

”Kyllä se niin on, että paras asiantuntija arvioimaan päivähoidon tarvetta on perhe itse. Vihreät on siksi suhtautunut nuivasti päivähoito-oikeuden rajaamiseen”, Tynkkynen sanoi.

Oppositio riemuitsi.

”Te jotka äänestitte vihreitä, koska se on valinnanvapauspuolue: teidät petettiin seisaalleen hiekkalaatikoiden reunoille. Ja kristilliset vaikeroivat vaikeita päätöksiä ja silti hyväksyivät. Kansa korjaa tämän äänestämällä”, perussuomalaisten **Timo Soini** uhosi.

Myös keskustan puheenjohtajan **Juha Sipilän** mukaan lastenhoidon pitää olla perheiden, ei hallituksen, arvovalinta.

Istuntosalin ilmassa leijui aineksia useampiinkin välikysymyksiin.

Katainen vetosi kuntiin

Sipilä esiintyi maltillisensa, kun taas Soini oli varannut patterinsa kesällä ja haukkui hallituksen lyttyyn asiassa kuin asiassa.

Pääministeri kaipasikin viihdykkeen lisäksi ratkaisuvaihtoehtoja.

Sipilä tarjosi jälleen kerran keskustan ajatusta miljardiluokan kasvurahastosta, peräsi verohelpotuksia liikkuville työntekijöille ja vauhtia lupakäsittelyihin.

Katainen toivoi rakentavaa vuoropuhelua niin kunnilta kuin oppositioltakin.

”Suomi kaipaa nyt rehellistä keskustelua, koska haasteet eivät ratkea tällä vaalikaudella”, pääministeri totesi.

EIJA MANSIKKAMÄKI

PÄIVÄN KYSYMYS

Millainen ruska on tulossa?

Millainen ruska on luvassa Lappiin Metsäntutkimuslaitoksen erikoistutkija Risto Jalkanen?

Ylä-Lapissa on ollut kuiva kesä. Saariselältä ylöspäin Inariin ja Utsjoelle sekä käsivarteen tulee komea ruska. Sen sijaan Etelä- ja Keski-Lapissa sienitaudit, eniten koivunruoste, veivät jo aikaisin koivunlehtiä niin, ettei ruskasta oikein hyvää ole luvassa. Myös Ylläksen alueella on koivunruostetta.

Maaruskasta voi odottaa tuntureilla värikästä, samoin Länsi-Lapin soilla.

Mitä hieno ruska edellyttää?

Lämmintä ja suhteellisen kuivaa kesää. Silloin sienitaudit eivät pääse jylläämään, ja puut kykenevät yhteyttämään ja tuottamaan paljon sokereita. Kun vielä loppukesällä lämpötila painuu lähelle nollaa, se vahvistaa värien muodostumista.

Sateinen ja pimeä kesä luo huonot edellytykset ruskalle.

Kuinka paljon ruska-aika vaihtelee?

Päivän pituus kontrolloi ruskan kehittymistä niin, että samalla paikalla ruska alkaa vuosittain aina jokseenkin samaan aikaan. Ruska on puiden talveentumista. Siinä pilkotaan viherhiukkaset ja otetaan paljon energiaa lehdistä puun sisäosiin niin, että puu selviää seuraavaan kesään.

Milloin on ruskan huippu?

Ylisessä Lapissa ja tunturialueella ruskan huippu on syyskuun toisella viikolla, eteläisimmässä Lapissa vasta syyskuun viimeisellä viikolla. Rovaniemen seudulla on etelän alkuperää olevia rauduskoivuja ja pihlajia Tanskasta asti. Näillä ruska voi venyä lokakuulle.

JUHA KAIHLANEN

Nyt kannattaa tulla kivennäiskaupoille!

Kivennäisrehukattaus sisäruokintakaudelle on nyt valmiina. Tässä esimerkkejä pysyvästi edullisista hinnoistamme. Tervetuloa valitsemaan karjasi tarpeisiin sopivin ratkaisu!

Farmarin Pihattokivennäinen
Täyskivennäinen lypsylehmille
295 €/ssk 900 kg

Farmarin Seoskivennäinen
Täyskivennäinen lihakarjalle
255 €/ssk 900 kg

Hinnat alv 0 %. Rahti lisätään. Koskee suoria tilatoimituksia.

AGRI MARKET www.agrimarket.fi • Tuotetiedot: www.suomenrehu.fi

Suomen Rehu

Luota viljavuustutkimuksen asiantuntijaan!

MTK:n jäsenetu -4%
kaikista tutkimuksista
Postitus 7,80 € (+alv 24 %) pakettikortilla tai asiakaspalautuksena

SUOMEN YMPÄRISTÖPALVELU LABORATORIO AHMA

Sammonkatu 8, 90570 Oulu Puhelin (08) 514 5600
www.suomenymparistopalvelu.fi